

poolest ni targa ei ole kui Tartlane. Virulane wirutap iks Wirukeelt, ent Tartlane mõistap ka jo Wirulastega Wirukeelt rääkida ning Tallina keele raamatuid lugeda.

Kül om tee Tartust Peipse poole igaw. Ei ole sääl neid ilosid mägesid, ei mõtsu, ei lätid näta, mes meie maal om. Kõrge om willand tee weeren, ent sa ei himusta kõrzi mõrrut jooki, kost tige elu tõsep, ei ka kõrzi tülikat jutu. Sa tahas paremb oma käägi pääl mida wastset oppi, mes sa kodu tullen omatsile wõit seletada. Et astkem sis pikamisi woori kõrwal edesi ning ajagem lahket jutu! Peaaigu tuleme Kobratu kõrzi manu, kun iks palju rahwast näta om. Sääl kuuleme jutu ütest wanast rahakirstust, mes Rootsi ajal ollew kõrzi lähükese maa sisse arakäitu, ent mes ütse inemine ei oska otsida. Urge wiitkem sis meiele asjanda otsimisega kallist aiga, enge astkem edesi Wedu mõisast ning Igawere jaamast mööda Uhmatur kõrzi manu, kun iks wõit palju Wene woorimehi näta, kea sääl hobesid sõdwa. Kõrzi lähükese näet Maaria kerikut, kun Tartu maakonna praust jutust ütley. Siski ei ole kerik ni ligi tee kõrwal, et sa wõis manuminna teda kaema. Tük maad edesiminnen näeme Saaremõisa ilosid uhkid maiu. Seesama suut mõis ning palju muid uhkid mõisi omma üte rika krahwi herra päralt ning kiik neid mõisid pärip wana säebuse pärra iks esa wanemb poig. Kül sis sel rikal herral wõip ka waiwa olla, kiik mõisid walitseda. Siski ära jäägo kadedas oman meelen! Om jo weel parembat hääd, kui seda ilmliku. Sa jo tunnet omete waimuliku hääd, rikust Jumalan! Näts, seda parembat, jäädawat hääd jagap taiwane Esa kiigile, kea seda pärrandudwa, ütewiisi, olgona suure rika herra, wai weese talupoja ehk koda pooliku. Nink so lambakaska al tuigup wast rahu-

likumb nink rõemsamb süda, kui mõne suure rika Saksa sameti nink siidi rõiwa al. — Wot! juba oleme Eõrma lähude jõudnu nink ei ole kõnelden kural kael kõrget wastset Noela mõisa härberit digede tähelegi pandnu, ei ka Wasumere küla lähükese hirmu nink wärisemisega seda kotust kaenu, kun kallil Talwistepühäl 1856 kats arapaenu soldatit üte waest Poolama pooltsaksa aratapiwa ning paljas riisusiwa. Kül oli hirmus kurblik lugu ning sai sis jälle selges, kuis püha kiigeteedja Jumal ka salajat kurja tefu awalikus teep. Üts neist rõõwlist oli sinna paika, kun ta hirmsat paturööd tegi, tõise kiriwa willatse kinna mahajättnu. Tartu Maakohtu lambuur, rõõwlist otsiden, tulep Pungerja jaama. Sääl johup tälle mees soldati mundrin wastatulema umbpaari finnastega, üts õkwa selle kindapaar, mes lambuur karmanin hoit. Kinda läbi sai mõrtsuka tö awalikus. — Enne kui Eõrma kõrzi saame, läame kõstrelt mööda. Mõudkem omete kõrzin pärra, kas kõster Jakobson weel allal om, ke ligi 20 külapoissi wõlit opetap mängima. Poisikese oliwa ni tublis mängimehis saanu, et mõisniku ümberjõõri, kea suurin liinun mitu suurt meistrit oliwa kuulnu, poiste mängimist imes panniwa. Üteldas kõstreltest ammust ajast põdelikus jäänuwat. Kes teed, kuis nüüd fooliga lät!

Edesiminnen näet sa weel hääd kät ilojat Eõrma mõisa ning saat sis pea üte kotuse pääle, kun tee seeni ajani egakõrd ni pehme ja põhjato moane oli, et waiwaga enne läbi sait, ent nüüd om Kurema mõisaher, kuulus mees oma targa walitsuse läbi, seda kotust igawetses ajas araparandanu ning seeläbi tahedas tennu, et ta lastnu sawi torusid tee põhja panna, mis wet kraawi sisse kõrwal saatiwa. Seda kunsti tetas nüüd jo meie maal mitmin paigun, et wesitse ehk leede nurme pääl sawitorude